

Blom Fiskeoppdrett As
Ulvøyvegen 130

5337 RONG

Saksbehandler: Aksnes/Thorsen
Telefon: 99691466 / 92060547
Seksjon: Kyst- og havbruksavdelingen
Vår referanse: 16/3977
Deres referanse:
Vår dato: 22.12.2016
Deres dato:

Att: Øyvind Blom

BLOM FISKEOPPDRETT AS - AVSLAG PÅ SØKNAD OM UTVIKLINGSTILLATELSER

1. Innledning

Fiskeridirektoratet viser til søknad fra Blom Fiskeoppdrett AS («Blom») om åtte utviklingstillatelser til akvakultur av laks, ørret og regnbueørret, datert 17. mars 2016.

2. Fiskeridirektoratets vedtak

Søknaden fra Blom Fiskeoppdrett AS om åtte utviklingstillatelser til akvakultur av matfisk av laks, ørret og regnbueørret til utviklingsformål avslås.

3. Søknaden

3.1 Innledning

Blom søkte 17. mars 2015 om åtte utviklingstillatelser til utvikling av sin løsning for oppsamling av slam under merdanlegget.

I det følgende gjengis i hovedtrekk de deler av søknaden som har vært av avgjørende betydning for vedtaket.

3.2 Konseptet

Bloms konsept beskrives som en teknologi som fanger opp slam under merdanlegget ved hjelp av spesialdesignede oppsamlere som dekker det aktuelle arealet på sjøbunnen. Oppsamleren er designet som en semirigid struktur og består av en armert duk som er oppspennet og formet av spiler i plast/kompositt. Duken lar seg folde sammen for transport og installasjon. Ifølge søker går prosjektet ut på å bygge fullskala pilotanlegg for fjerning av slam under merdene på lokaliteter som kan utvikle svake MOM-B og MOM-C resultater. Løsningen innebærer installasjon av oppsamlere under merdene med en gitt avstand fra bunn til not og med separat

forankring i et fundament på havbunnen, uavhengig av merdene. Ifølge søker skal kjent teknologi fra LiftUp AS brukes for å pumpe slammet opp fra de ulike oppsamlerne til felles lagring i tank på egen miljøflåte.

Det uttales i søknaden at «Blom tilfører med sin teknologi noe helt nytt, ved at selve oppsamlingen av slammet utføres vha. selvstendige installasjoner på sjøbunnen under merdanlegget.»

Ifølge søker er det behov for å kunne lagre en større mengde slam på dertil egnet flåte ved oppdrettsanlegget for å unngå hyppig avhenting av slam. I søknaden skriver Blom at flåten vil bli ferdigutviklet og produsert i samarbeid med kjent produsent av fôrflåter eller tilsvarende og vil bli prosjektert, produsert og sertifisert i henhold til NS 9415:2009 og NYTEK-forskriften.

I søknaden vises det også til behov for slambehandling og det uttales at «[i] vårt prosjekt har vi derfor planlagt å bruke betydelige ressurser sammen med relevante partnere for å utvikle langsiktige gode teknologiske løsninger for både håndtering, lagring og prosessering av slam, slik at råstoffets dokumenterte potensial blir utnyttet best mulig.»

3.3 Innvirkning på fisken

Blom skriver i søknaden at det ikke er noen grunn til at det omsøkte konseptet skal ha noen annen innvirkning på fiskehelsen enn den positive effekten ved at kvaliteten på resipienten forbedres i forhold til dagens teknologi.

3.4 Biomassebehov

Blom skriver i søknaden at deres produksjonsplan er bygget på en forutsetning om åtte utviklingstillatelser fordelt på fire lokaliteter. Selskapet skriver at for å få utviklet og testet teknologien i full skala legges det opp til et produksjonsvolum tilsvarende to tillatelser à 780 tonn på hver lokalitet. Blom planlegger å benytte fire lokaliteter hvor selskapet har drift i dag. Ifølge selskapet har de fire lokalitetene på ulike vis problemstillinger og begrensninger knyttet til slamansamling på bunnen under merdene.

4. **Rettslig grunnlag**

Bestemmelser om utviklingstillatelser og hjemmel for tildeling finnes i FOR-2004-12-22 nr. 1798: Forskrift om tillatelse til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 5:

§ 22. *Særlige formål*

(..)

Akvakultur av matfisk til utvikling skal bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode.

§ 23. Generelle vilkår for tildeling og fornyelse

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til og fornyelse av tillatelse til akvakultur av matfisk til særlige formål etter en faglig vurdering. (..)

§ 23b. Særskilte tildelingsvilkår for tillatelse til utvikling

Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon. (..)

§ 28b. Maksimalt tillatt biomasse per tillatelse til særlige formål

Maksimalt tillatt biomasse per tillatelse fastsettes etter en konkret vurdering hvor det blant annet tas hensyn til søkers behov. (..)

Ved avgrensning av tillatelse til utvikling, skal det blant annet tas hensyn til hva som er nødvendig for å kunne gjennomføre prosjektet.

5. Fiskeridirektoratets vurdering

Avgjørelsen av om det skal innvilges utviklingstillatelser bygger, jamfør bestemmelsene gjengitt under punkt 4, på en skjønnsmessig, faglig vurdering. Det følger av retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelse¹ at det er opp til forvaltningens skjønn å vurdere prosjektet og om kriteriene for tildeling er oppfylt. Søker har ikke rettskrav på å få tildelt utviklingstillatelse selv om prosjektet innebærer betydelig investeringer og innovasjon. Det stilles strenge krav for å få tildelt utviklingstillatelser og listen for å få slik tillatelse ligger høyt.

Laksetildelingsforskriften § 22 annet ledd slår fast at formålet med utviklingstillatelser er «...å bidra til å utvikle teknologi som kommer næringen til gode.» Laksetildelingsforskriften § 23b gir Fiskeridirektoratet hjemmel til å tildele tillatelser til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til «å utvikle teknologi» som kan «bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene» som akvakulturnæringen står overfor, «...blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.» Spørsmålet er om det omsøkte konseptet innebærer utvikling av teknologi som omfattes av formålet med utviklingstillatelser.

---

¹ Retningslinjer for behandling av søknader om utviklingstillatelse til oppdrett av laks, ørret og regnbueørret, Nærings- og fiskeridepartementet, 12.01.2016.

Begrepet «teknologi» er i utgangspunktet vidt. I følge retningslinjene er ordningen imidlertid avgrenset til produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner, og omfatter derfor ikke prosjekter som for eksempel dreier seg om utvikling av nye driftsformer, vaksiner, fôr med mer. I punkt tre i retningslinjene er det vist til at prosjektet blant annet kan dreie seg om utvikling av oppdrettsanlegg lengre til havs og innerst i fjorder. Nærings- og fiskeridepartementet behandlet klage på vedtak om avslag på søknad fra Måsøval Fiskeoppdrett AS, 3. november 2016. I klagevedtaket uttalte departementet at en tolkning av ordlyd sett i sammenheng med retningslinjene tilsier at prosjektet må ha en nær tilknytning til selve produksjonen av fisk for å falle innenfor ordningen. Det ble også vist til at forvaltningen har en betydelig skjønnsmargin når det skal avgjøres hvilke typer prosjekter som kan tenkes å falle innenfor ordningen. I denne saken kom departementet fram til at utvikling av behandlingsflåten Helixir falt utenfor ordningen i og med at det ikke er å anse som produksjonsteknologisk utstyr/installasjon. I avgjørelsen uttalte departementet:

Løsninger for fjerning av lus er et viktig hjelpemiddel i produksjonen av laks og ørret og Helixir vil kunne bidra til en bedre og mer effektiv produksjon av fisk innenfor det som er den vanligste produksjonsformen i dag. Departementet mener likevel at hjelpemidler som på den ene eller andre måten kan bidra til en bedre og mer effektiv produksjon av fisk, ikke nødvendigvis faller innenfor begrepet produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner. Det må etter departementets oppfatning være en nær tilknytning til selve produksjonsenheten for at konseptet skal være omfattet av denne ordningen. Departementet har etter dette kommet til at behandlingsplattformen Helixir ikke er å anse som produksjonsteknologisk utstyr/installasjon i denne sammenheng. Departementet støtter således fiskeridirektoratets vurdering av dette spørsmålet.

I søknaden skriver Blom at selskapet har enkelte lokaliteter med svake MOM-B og MOM-C resultater, og at de ønsker å bidra til at det utvikles ny teknologi som kan forbedre bæreevnen til disse lokalitetene. Selskapet skriver videre at dersom man med denne nye teknologien kan øke produksjonsevnen på dagens relativt svake lokaliteter, vil dette bidra til at mange av de eksisterende godkjente produksjonsarealene for akvakultur kan utnyttes mer effektivt, og at tilfanget av nye arealer kan øke ved at nye lokaliteter aktualiseres.

Formålet med ordningen med utviklingstillatelse er å bidra til utvikling av teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode ved å bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene akvakulturnæringen står overfor. Dette konseptet begrenser seg til områder hvor miljøovervåkingen i form av B- og C-undersøkelser viser uakseptable verdier og får en dårlig tilstandsvurdering. En oversikt over resultatene av miljøovervåkingen fram til dagens produksjonsvolum, viser at det er få lokaliteter som overskrider tillatt organisk belastning på havbunnen under

lokaliteten. De lokalitetene hvor dette er tilfelle, ligger hovedsakelig i resipienter hvor batymetri og strømforhold medfører at en kan få punktvis opphoping av organisk materiale, og en lav omsettingsevne og nedbryting av dette. I slike tilfeller vurderer Fiskeridirektoratet at en effektiv slamoppsamlingsmetode vil kunne være avgjørende for at lokaliteten skal holde seg innenfor gitte kriterier for akseptabel bunnpåvirkning. Dersom Bloms slamoppsamler fører til at man kan benytte seg av lokaliteter som man i dag ikke kan benytte og utvide produksjonen på andre lokaliteter, vil dette kunne være et bidrag til å løse arealutfordringene næringen står overfor.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering utgjør konseptet imidlertid ingen forbedring når det gjelder problematikken rundt lakselus, sykdom eller rømming, som anses for å være de mest kritiske miljøutfordringene oppdrettsnæringen står overfor i dag.

Selv om Bloms løsning delvis faller innenfor formålet med utviklingstillatelser innebærer ikke dette at løsningen nødvendigvis faller innenfor begrepet produksjonsteknologisk utstyr/installasjoner. Som departementet illustrerer i den ovenfor siterte klageavgjørelsen må det være en nær tilknytning til selve produksjonen av fisk for at konseptet skal være omfattet av ordningen.

Spørsmålet er om det er en tilstrekkelig nær tilknytning mellom slamoppsamlingsløsningen og produksjonsenheten.

Slamoppsamlingsløsningen skal samle slam under produksjonsenhetene og det er således en sammenheng mellom de to. Imidlertid fremgår det av søknaden at løsningen innebærer installasjon av oppsamlere under merdene på en gitt avstand fra bunn til not og med separat forankring uavhengig av merdene. Det uttales videre i søknaden at «*Blom tilfører med sin teknologi noe helt nytt, ved at selve oppsamlingen av slammet utføres vha. selvstendige installasjoner på sjøbunnen under merdanlegget.*» Disse opplysningene fra søknaden tyder på at det ikke er tilstrekkelig nær tilknytning mellom slamoppsamlingsløsningen og produksjonsenheten til at løsningen omfattes av begrepet produksjonsteknologisk utstyr/installasjon, slik dette er å forstå i retningslinjene.

Blom skriver også i søknaden at utover en effekt av at kvaliteten i resipienten forbedres vil slamoppsamleren ikke påvirke selve fisken i merden. Etter Fiskeridirektoratets vurdering taler dette for at løsningen ikke er nært tilknyttet selve produksjonen av fisk og produksjonsenheten. Dette taler også i avgjørende retning for at konseptet ikke omfattes av begrepet produksjonsteknologisk utstyr/installasjon i denne sammenheng.

Fiskeridirektoratet har kommet til at det i tillegg til formålsbestemmelsen også må ses hen til sammenhengen med de øvrige forskriftsbestemmelsene som gjelder

utviklingstillatelser. Laksetildelingsforskriften § 28b sjette ledd slår fast at «[v]ed avgrensning av tillatelse til utvikling, skal det blant annet tas hensyn til hva som er nødvendig for å kunne gjennomføre prosjektet.» Om § 28 sjette og syvende ledd uttales det på s. 6 i retningslinjene:

Ved fastsettelse av antall tillatelser skal det tas utgangspunkt i det konkrete behovet for biomasse som den enkelte søknad reiser, for å kunne utvikle den aktuelle teknologien og foreta eventuell utprøving av det nye konseptet i kommersiell skala. I motsetning til hva som gjelder ved tildeling av forskningstillatelser kan det tas hensyn til økonomien i prosjektet ved fastsettelsen av antall tillatelser. Dette innebærer likevel ikke at det skal tildeles flere tillatelser enn det som er driftsmessig nødvendig for å gjennomføre utviklingsprosjektet.

Direktoratet er kommet til at det av § 28b sjette ledd og retningslinjene kan utledes et krav om konkret biomassebehov.

Blom har søkt om åtte utviklingstillatelser og ønsker ifølge søknaden å foreta utprøvinger av slamoppsamleren ved fire av selskapets eksisterende lokaliteter. Som nevnt ovenfor skriver søker også at det ikke er noen grunn til å tro at den omsøkte løsningen vi ha noen annen innvirkning på fiskehelsen enn den positive effekten ved at kvaliteten i resipienten forbedres i forhold til dagens løsninger. Fiskeridirektoratet kan ikke etter dette se at det er godtgjort noe behov for egen utviklingsbiomasse for å kunne foreta utprøvinger i prosjektet. I følge søknaden er «Blom (..) blant dem som har enkelte lokaliteter med svake MOM-B og Mom-C resultater...» Tilføring av mer biomasse på lokaliteter med svake resultater kan i verste fall føre til miljømessig overbelastning av bunnen og behov for tidlig utslakting av fisk. Blom står imidlertid fritt til å teste slamoppsamlingssystemet på egen biomasse under eksisterende merder, såfremt dette er i overensstemmelse med gitte tillatelser.

I følge søknaden ønsker Blom å utvikle en miljøflåte og metode for slambehandling. De beskriver bruksområder for slam fra akvakultur, men det fremgår at metoden for slambehandling er på et tidlig stadium og må utvikles. Søker har ikke fremlagt noen teknisk beskrivelse av verken miljøflåten eller slambehandling. Etter Fiskeridirektoratets vurdering er miljøflåten og løsning for slambehandling på nåværende tidspunkt på idéstadiet og direktoratet har kommet til at disse elementene ikke kan tillegges vekt i vurderingen av om søknaden er innenfor ordningen med utviklingstillatelser.

Oppsummert har Fiskeridirektoratet kommet fram til at det omsøkte konseptet ikke er produksjonsteknologisk utstyr/installasjon i henhold til ordningen med utviklingstillatelser. Prosjektet faller dermed ikke innenfor formålet med utviklingstillatelser og oppfyller heller ikke tildelingsvilkårene for denne typen tillatelser. Direktoratet har også kommet til at det ikke er godtgjort et biomassebehov

i prosjektet. Endelig har direktoratet kommet til at miljøflåte og slambehandling ikke er beskrevet tilstrekkelig i søknaden til at disse elementene kan tillegges vekt ved vurderingen.

Etter en konkret helhetsvurdering har Fiskeridirektoratet kommet fram til at det omsøkte prosjektet ikke faller innenfor formålet med utviklingstillatelse, jf. laksetildelingsforskriften § 22 og tildelingsvilkåret om at prosjektet må innebære «å utvikle teknologi», jf. § 23b ikke er oppfylt, og søknaden blir derfor avslått. Direktoratet finner det derfor ikke hensiktsmessig å drøfte hvorvidt de øvrige tildelingsvilkårene er oppfylt.

6. Klagerett

Vedtaket kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28, se vedlagt orientering.

Med hilsen

Ove Midttun
settefiskeridirektør

Jens Christian Holm
direktør

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Mottakerliste:

Blom Fiskeoppdrett As

Ulvøyvegen 130

5337

RONG